

In memoriam

* 25.3.1908 † 22.5.1974

Olavi Kalela

Keväisen luonnon ollessa kukkeimmillaan saapui suruviesti professori Olavi Kalelan siirtymisestä viimeisen rajan yli. Inhimillisesti katsoen työntäyteinen tutkijantaival katkesi liian varhain, sillä vielä välittömästi ennen halvauskohtaustaan kesäkuussa 1973 Olavi Kalela pursui toimintatarmoa ja ideoita. Monet tieteelliset tutkimukset olivat keskeneräisiä ja kahdenkeskisissä keskusteluissa hän raotti kaavailujensa verhoa kertomalla mm. pohjolan oloihin soveltuvan eläinekologian oppikirjan suunnittelusta, kirjan, jonka puute jatkuvasti koetaan vajauksena.

Olavi Kalelan tieteellinen toiminta kattaa puolen vuosisadan pituisen ajanjakson 1920-luvulta vuoteen 1973. Tähän aikaväliin mahtuu harvinaisen runsas ja idearikas, pääasiassa eläinekologian piiriin kuuluva tuotanto, jonka laadullinen taso arvostetaan niin kotimaassa kuin ulkomaillakin sangen korkealuokkaiseksi. Suurta huomiota ovat herättäneet varsinkin sopulin ja muiden pohjoisten myyrien sekä lintujen levinneisyyden ja kannanvaihteluiden syyperäiset tutkimukset. Tieteellisten kirjoitusten ohella hänen kynästään on lähtöisin joukko yleistajuisia artikkeleita.

Biologisen toimintansa Olavi Kalela aloitti kenttäornitologina ja päätti maastossa aineistoa keräävänä nisäkkäiden ja lintujen tutkijana. Keski-ään luomisvoimaisena aikana retkeily jäi toisarvoiseen asemaan, koska aineistojen käsittely vaati työn ohella lähes kaiken ajan. Sormituntuma kentälle säilyi tällöinkin maastolenkkien suuntautuessa jollekin hyvälle havaintopaikalle. Mukana olleet retkitoverit saivat havaita biokenoosin lainalaisuuksien kiinnostavan häntä enemmän kuin pelkkä "lajimetsästy", sillä tietyn lintuyksilön puuhailu tai kokonaisen ekosysteemin ja sen jäsenten vuorovaikutussuhteet saivat paljon huomiota osakseen.

Olavi Kalelan henkilöahmoa sävytti aulis auttamisen halu. Opastaessaan itseään nuorempia biologeja hän teki kaiken hienovaraisen tahdikkaasti rohkaisten ja kannustaen. Juuri tällä toiminnalla hän teki arvokkaan palveluksen jälkipolvelle. Huolimatta siitä, että kartoiti julkisuutta Olavi Kalela joutui toimimaan monissa luottamustehtävissä biologisissa yhdistyksissä. SLY:n toimintaan hän on antanut vahvan panoksen kuullessaan yhdistyksen johtokuntaan (1943—1965) sekä ollessaan Ornis Fennican toimitussihteerinä (1937—1946) ja päätoimittajana (1956—1962). Suomen Lintutieteellinen Yhdistys muistaakin kiittolisena ja kaipauksen tuntein professori Kalelaa, jonka työn jälki säilyy pitkälle tulevaisuuteen.

LEO LEHTONEN